

DEN KORPORATIVE STAT

DNA har i sin forvaltning av det kapitalistiske samfunn gjennomført sosialdemokratiets korporative ideologi; skapt en stat som ved sin politikk midlertidig har dempet en reell kamp mellom lønnsarbeider og kapital. Dette har i det vesentlige lyktes gjennom en organisasjonsstruktur hvor avgjørelser blir tatt på et plan der individ eller grupper av individ er utelukkert fra reell innflytelse. Denne organisasjonsmodell, konkret uttrykt i de voldsavgjørelser som er blitt gjennomført mot lønnstakerne etter krigen, har vært mulig gjennom en institusjonalisering av klassemotsetningene i Norge.

DNA har forsøkt å skape likevekt mellom kapitalistisk økonomi og de lønnstakere som er bundet av denne økonomi. Men en slik likevekt eksisterer bare i hodene på de medlem-

mer som fører forhandlinger med en motpart, fordi samfunnsstrukturen og produksjonsmåten er kapitalistisk. Denne politikk har gitt oss en statsform som er en korporativ stat.

Av Roald Aune

Arbeiderbevegelsen i Norge er ikke lenger identisk med DNA, like så lite som den enkelte arbeiders krav blir uttrykt gjennom LOs sekretariat.

Vi, og stadig flere arbeidere, mener i motsetning til DNAs og LOs sekretariat at kampen for å gjennomføre sosialismen i Norge aldri kan bli vunnet gjennom organisatoriske drøftelser på et plan høyt hevet over enhver lønnstaker.

De tror at kampen blir løst ved et skrivebord på bakgrunn av vurdering foretatt av eksperter. Vi tror ikke på løsninger, vi tror på kamp av hver lønnstaker mot det system han er underlagt.

Betegnende er DNAs slagord fra kommunevalgkampen: Landet trenger fast styring. Men når man styrer et land, styrer man også grupper av mennesker, og nå lover man å gjøre det fast. Hvem har makten til å styre, hvem eier dette landet som skal styres fast? Det er naturligvis de som gjennom samfunnets eiendomsforhold har økonomisk makt, de som har muligheter til å dra nytte av de teknologiske nyvinninger som er nødvendige for næringslivets ekspansjon. Eller for å sitere Håkon Lie: «Vi må

Forts. side 2

GODT NYTT ÅR

Satan, han salte, fortære
og søkkje døkk ende i veret,
og hakke og trakke døkk møyre,
— slikt helvites elde som døkk,
det skul'n betterde køyre
ut over marki som møkk!

OLAV AUKRUST

«... men når enkelte av dere unge går så langt som å godkjenne vold ...»

Vi må i større grad begynne å tenke norsk

«Og la meg si et par ord til om dette — jeg vil kalle det generasjonsfenomenet. Vi må respektere at mange unge sier seg å komme i samvittighetskval over å leve i en velstående nasjon, men samtidig lidende global verden. Og som ungdom vil de ha rett til å bruke kraftige midler for å fremkalle det de kaller en bevissthetsrevolusjon om den situasjon verden er i, men når enkelte av dere unge går så langt som å godkjenne vold — og taler hånt om vårt eget fedreland og om vår egen kultur — for dermed å fremme en utjevning slik at de nye stater kan kunne byg-

ge videre sin nasjonale kultur og uavhengighet, så er jeg redd dere er inne i en blindgate. — Man bidrar neppe med noe verdifullt til andre ved å vise ringeakt for sitt eget. Og når den unge generasjon ønsker å bli respektert — og det bør den — så må den vise en viss gjensidig ærbødighet for den innsats de har gjort de slektene som har gått foran og ut fra sine forutsetninger har bygd landet vårt ut til hva det er i dag. For de gjorde det ikke ved utnyttning av andre folkeslag, men ved sitt eget arbeid og slit.»

Den søte herr Borten snakket om

oss i nyttårstalen sin. Han sa «mange unge» «kommer i samvittighetskval» og derfor «må respekteres». Men når vi «godkjenner vold» så går vi for

SF-stud våren 1968

STYRET:

Sverre Knudsen, formann
Roald Aune, nestformann
Liv Sissel Holmberg, sekr.
Einar Knudsen, studiesekr.
Gulbrand Nøkleby, kasserer
Lars Edgar Berg, redaktør

MØTEPROGRAM

Medlemsmøter:

- 17/1 Carl Erik Grenness:
Aktivism for sosialisme.
- 2/2 Ellen Bruun:
Imperialismen.
- 14/2 Dag Østerberg:
Den korporative stat.
- 28/2 Kjell Bygstad:
Faglig politikk.
- 13/3 Erik Sigsgård:
Stillinga på venstrefløyen i dansk politikk.
- 24/4 h.m. enzensberger:
Liberalismen.

Fellesmøter:

- Audun Øfsti - Kr. Ottosen:
Ottosen-komiteens innstilling.
- Rudi Dutschke:
Students and politics.
- S. Wiesental:
Morderne iblant oss.
- Rundebordskonferanse:
Hvem har makt i Norge?

langt. Vi må «vise en viss gjensidig ærbødighet for den innsats de har gjort de slektene som har ... bygd ut landet vårt til hva det er i dag. For de gjorde det ikke ved utnyttning av andre folkeslag, men ved sitt eget arbeid og slit».

Søte herr Borten har tydeligvis misforstått det hele. Han tror vi vil øve vold mot fedrelandet og støtte det som er fremmed.

Borten burde huske at han sjøl er leder for en NATO-regjering, som

for hvert år gjør Norge til mer og mer av en amerikansk koloni. Billig utenlandsk oversvømmer landet under herr Bortens milde åsyn, og er i ferd med å ødelegge den nasjonale kulturarv våre forfedre ga oss.

Herr Borten leder en koalisjon som prøver å få oss inn i EEC, det såkalte fellesskapet. Dette skapet er ikke noe vanlig norsk stabbur. Billige landbruksprodukter fra Sør-Europa vil oversvømme markedet.

Forts. side 2

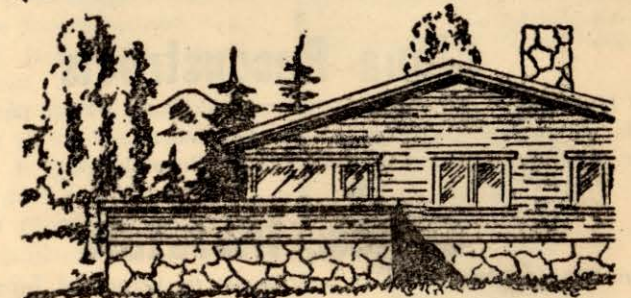
★ Indirekte beskatning er forbrukerfiendtlig politikk.

★ Momsen rammer studentene særlig hardt da alle våre midler går til forbruk.

★ Våre tillitsmenn må gå imot denne økte avgiftsbyrde på studentene.

Gjør
som
Jensen

(UANSETT HVOR DE BOR)

Spar det halve, vi låner Dem resten
på SPARE - LÅN ....

arbeidernes landsbank

HØVEDKONTOR: Youngs gaten 1, Oslo — FILIAL: Oppsal

Den nye «Vietnamkomiteen» og sosialisters stilling til den

Kloke av erfaring, både fra Norge og utlandet, bekjemper borgerskapet alle slags organisasjoner som kan gjøre ungdommen politisk bevisst.

Solidaritetskomiteen for Vietnam har i den seinere tida utviklet seg til en bevegelse som får bred støtte fra alle unge aktivister. Politisk bevisst ungdom som vil støtte FNL, ikke bare i ord, men også i gjerning, og som organiserer demonstrasjoner, gatesalg og pengeinnsamlinger lar seg ikke lure av det borgerlige hylekoret. Den nye «solidaritetskomiteen» som AUF og sam.org. i Oslo har tatt initiativet til er et forsøk på å knuse all aktivisme og å innordne arbeidet i de gamle vedtatte Haakon Lie-baner.

Da AUF ved sitt kupp-forsøk sommeren 1967 ikke klarte å ta over Solidaritetskomiteen for Vietnam, ventet de fleste av oss bare på deres neste forsøk. Bakgrunnen til kuppet var at de ville gjøre Sol.kom. om til et koordineringsorgan for partienes (les APs) Vietnam-politikk, og de ville sette Ola Teigen til sjef og Jan-Otto Hauge til sekretær på lønn. Her skulle AUF ha buktet og begge ender, og de lokale solidaritetskomiteene og FNL-gruppene skulle ikke ha noen innflytelse.

Det neste forsøket kom under landsmøtet 11.—12. november 1967. Heller ikke her lyktes deres forsøk på å kneble aktivistene. Utsendingene fra alle deler av landet reiste seg samlet mot forsøket, og knuste det i fødselen, ved å forkaste forslaget om underrepresentasjon med 27—4 stemmer.

Heller ikke her fikk AUF, Haakon Lie og Ola Teigen sin vilje gjennom. De maktet ikke å ta over den gamle komiteen, altså var deres eneste redning å starte en ny. Nå hadde de imidlertid lært av gamle feil slik at de avgjorde saka før møtet den 11. januar 1968 ved å hindre alle organisasjonene som vil gjøre vietnamarbeidet om til en virkelig massebevegelse å delta.

Solidaritetskomiteen for Vietnam, SUF, SSF og KU (Kommunistisk Ungdom, NKPs ungdomsorganisasjon og ikke å forveksle med revisjonistklikken som kaller seg NKU) ble hindret fra å delta.

AUF og sam.org. i Oslo dannet basis for den nye «komiteen». Haakon Lie hadde fått det som han ville.

La oss se på hvilke personer som sitter i det nye styret i den såkalte komite.

Ola Metliaas (Unge Venstre) som offentlig har uttalt at han aldri kan støtte FNL.

Ivar Brendmoe som ville sette politiet på valgte representanter fra

Oslo og Akershus under landsmøtet 11.—12. november.

Disse personer er med i det nye styret. Er de villige til å gi full støtte til FNL, og slutte opp om en allmenn kamp mot USA-imperialismen, er de villige til å stå på støds, og gå på dørene med materiell, er de i det hele tatt villige til å ofre noe i kampen for det vietnamesiske folks seier? Er det da noen andre som støtter den nye «komiteen» som er villige til å

gjøre det? — Fremtiden vil avgjøre. Det vil vise seg at dette forsøket fra AP-pampene og LO-byråkratene blir kastet på historiens skraphaug.

La oss sosialister ofre oss for å gi den eneste virkelige massebevegelsen til støtte for det vietnamesiske folks frihetskamp vår fulle støtte.

La oss slutte opp om Den Norske Solidaritetskomite for Vietnam.

Arild Johansen

Skyggen over Kina

Sort, hvitt. Det gode, det onde. Slik hadde den anen verdenskrig fortonet seg for Harrison Salisbury. Nå hadde mønsteret fått sjatteringer, det sorte glei over i det hvite, og skillelinjene var ikke lenger så enkle å trekke. Det onde, i form av napalm, drepte og lempestede sivile og soldater, eksisterte fremdeles, men årsakene til det som skjedde var ikke lenger så entydige. En liten tvil naget. Kunne Kina stå bak alt dette? Enkelte amerikanere hevdet jo endatil at det var USA som sto bak, og i dagens situasjon slo om seg i frustrasjonsvanvidd. Nei, best å heve seg over dette siste. «Den gule fare» var ikke lenger på moten i USA, men likevel kunne man ikke helt overse Kinas rasesjåvinisme. De appellerer til enhet mellom de gule, brune og sorte folk. Dette kunne ikke være løs propaganda. En fare måtte true fra Øst-Asia. De begynnende bølger av den kommende kulturrevolusjon bidro til å komplisere Salisburys bilde av Kina. Hva lå bak den store kampanjen om å anvende Mao Tse-Tungs tanker? En russer i Øst-Sibir er temmelig avslørende, for seg sjøl og den tankegang som også gjør seg gjeldende i Vest, når han sier: «Vi vet ikke hva som egentlig hender i Peking. Det er dette som er så skremmende ved det hele. Vi leser hva de sier og vi ser hva de foretar seg. Men hvilke konklusjoner kan vi trekke? Det eneste jeg tror er, at de er gale, at de har mistet forstanden. Og det er De sikkert enig i er uhyre farlig. Kanskje det farligste av alt.» Implisitt, det man ikke forstår i internasjonal politikk er farlig. Kina forstår vi ikke. Kina er derfor farlig, det er aggressivt.

Fordi Salisbury ikke kjente til Kinas motiver, «de underlige og truende budskap fra Peking», satte han ut på sin reise. Som kunnskap om Kina var forbeholdt de få, så var også mulighetene for å kunne kom-

me inn i Kina. Derfor håpet han, gjennom en reise i Kinas periferi, å få en så nøyaktig som mulig vurdering av landets militære potensiell, kjernefysisk som konvensjonelt. Noe farligere enn å vurdere slagkraften til den makt som mange amerikanere anså som sin verste fiende, visste ikke Salisbury. Den liberale sannhetssøkeren hadde ved sin avreise i realiteten allerede tatt sine standpunkter. Det som sto igjen, var å få verifisert dem.

Likevel er boka hans blitt interessant. Den gir mange fine glimt inn i en verden som er så alt for ukjent. Der det først og fremst svikter er i konklusjonene, og årsaken til det ligger vel først og fremst i Salisburys sviktende kjennskap, og forståelse av ideologi og dets betydning.

Det er hele tida nabostatens oppfatning av Kina som en trusel, militært som politisk, som går igjen i boka. Ett eller annet sted frykter forfatteren at et krysningspunkt mellom Kinas og USA's interesser vil inntruffe. Dette punkt kan utløse en atomkrig. Han hefter seg svært på mye i Maos uttalelse fra den verdenskommunistiske konferanse i Moskva i 1957, hvor han sier at Kina sannsynligvis vil miste 300 millioner mennesker i en atomkrig, men at 300 millioner fremdeles vil overleve. Dette blir tolket dit hen at kineserne ikke frykter en atomkrig, at de har en manglende forståelse for en kjernefysisk krigs grusomheter. En rikligere analyse tror jeg det ville være å se dette ene og alene i et innenrikspolitisk perspektiv. Kineserne hadde på den tid ikke egne atomvåpen, og Krustsjov var heller ikke villig til å støtte Kina med kjernefysiske våpen i en eventuell krig. Det var derfor psykologisk nødvendig å få den kinesiske befolkning fra å tro at deres skjebne lå i andre maktters hender. Omtalen av USA som en papirtiger, som for folk i vest var vanskelig å forstå annet enn som hul propaganda, hadde sitt utgangspunkt i kinesernes egne historiske erfaringer. Sannheten i uttalelsen har vist seg mye riktigere enn folk den gang trodde. Vietnamkrigen har vist USA som en koloss på leirfotter i en krig det aldri kan vinne. Kjernefysiske våpen er ikke til noen hjelp i Vietnam, en folkekrig kan ikke slås ned med slike våpen. En folkekrig er det også kineserne baserer seg på.

Salisbury mener at nøkkelen til Kina-problemet er mat og befolkning, og ved å løse dette problemet mener han at et kjernefysisk ragnarokk kan unngås. Et Verdens matvare-pol, som skulle kunne garantere Kina mat og tekniske ressurser, skulle opprettes. En oppgave for USA. Han tviler imidlertid på at Kina ville

Vi må nå i større grad begynne å tenke . .

(Forts. fra side 1)

og den jorda som våre forfedre på landsbygda ved sitt slik vristet fra ødemarka, vil bli liggende brakk. Norske arbeidere, som har skapt sin velstand ikke ved å utbytte andre, men ved eget arbeid, vil herr Borten prisgi utenlandske storkapitalister som er blitt smellfeite på nettopp å plyndre verden.

Vi føler samvittighetskval — over herr Bortens godkjennelse av vold mot norske demonstranter. Også i det nye året skal vi få se våre kamerater ligge blødende i gata foran den amerikanske ambassade, mishandlet av norsk politi. Det vakreste smykke av det våre forfedre ga oss, var kanskje de høyst begren-

sede rettigheter som arbeidsfolk tilkjempet det norske demokratiet. Blant disse rettighetene står retten til fri meningsytring.

Herr Bortens politi øver vold mot disse rettighetene med statsministerens og «justisministerens» vel-signelse. Lik Quislings hird øver dermed politiet vold mot det norske demokrati og støtter opp om en fremmed makt. Vi tror herr Borten er inne i en blindgate når han godtar denne vold. Man bidrar nemlig neppe med noe verdifullt til andre ved å vise ringeakt mot sitt eget.

Borten gjør et ynkelig forsøk på å vende sakene på hodet. Det er vi i SUF som står for de nasjonale verdiene: fjellsmøret og det Norske Flagget, som var en revolusjonsfane i 1814, 1905 og 1940—45. Borten er internasjonalt underordnet ransmenn og alliert med voldtectsforbrytere og mordere. Hans politikk betyr utrygghet for industriarbeiderne og at land-distriktene legges øde.

Om herr Borten ønsker å bli respektert — og det bør han — må han snarest vise en viss ærbødighet for den innsats de har gjort de slekter som har bygd ut landet vårt. Det er på tide at han begynner å arbeide for Norges nasjonale kultur og uavhengighet.

Trond Øgrim

Den korporative . . .

(Forts. fra side 1)

blt avantgarden for den teknologiske industristat.»

I stortinget sitter 150 mann grovt lønnet av skattebetalerne for å diskutere seg fram til hvordan man skal forvalte de ca. 30 pst. av nasjonalproduktet som er offentlig forbruk og offentlig sløseri. Vi skal la dem i fred.

Næringslivets utvikling er i dag teknologisk utvikling. Denne utvikling skjer innenfor en ramme som er bestemt av de produksjonsforhold som til enhver tid er rådende. Menneskenes forhold til maskiner blir viktigere, samtidig som maskiner blir viktigere som maktinstrumenter. De mennesker som har herredømme over maskiner får stadig større makt på grunn av næringslivets behov for teknologisk utvikling.

Dette er terror, en langt mer effektiv terror enn den som truet fra borgerskapets fascistiske tilbøyeligheter i mellomkrigstiden. DNA og LO-sekretariatets bidrag til denne utvikling har vært en korporativ stat, som i den økte produksjonens navn prøver å gjøre samfunnet immunt mot forandring.

ludder, tør ingen si det. Hun ga sin sjah en arving og Norge håp. Norske redere kan se en sikker fremtid imøte når sjahen fyller sine fengsler. Og sjahen har vår tillit når han russer opp med amerikanske og russiske våpen mot sitt eget folk.

Bahman Nirumands 180 siders dokumentasjon av storkapitalens undertrykkelse av 22 millioner overbeviser de av oss som tør lese: I Iran nytter ingen reformer, undertrykkelse kan bare møtes med revolusjonær vold.

Bahman Nirumand:
Den frie verdens diktatur
Pax Forlag, kr. 14,00.

Roald Aune

De får vite mer om Kina og kulturrevolusjonen ved å abonnere på:

Kina i bilder

som behandler det kinesiske folks liv og arbeid på de forskjellige steder i Kina. Utkommer hver måned. Stort format. Illustrert i farger.

Svensk tekst. Kr. 12,00 pr. år.

Peking Review

Et politisk teoretisk blad, med artikler, taler, kommentarer og dokumenter vedrørende viktige nasjonale og internasjonale spørsmål.

Kr. 16,80 pr. år. Tekst: Engelsk, tysk, fransk. Kommer hver uke.

China Reconstructs

Et populært blad med artikler fra utviklingen i Kina på det politiske, økonomiske, kulturelle og sosiale område.

Kr. 10,00 pr. år. Kommer hver måned. Engelsk tekst.

Chinese literature

som bringer Dem oversikt over kunst og litteratur, rapporter om den kulturelle aktivitet i Kina, reproduksjoner av moderne kinesisk kunst.

Kr. 12,00 pr. år. Kommer hver måned. Engelsk tekst.

Abonnement betales ved bestilling. Postgiro 18302.

A/S OSLO BOK- OG PAPIRHANDEL
Schweigaards gt. 56, Oslo 6, telefon 68 01 68.

Be om katalog.

Harrison E. Salisbury:
I skyggen av Kina
Cappelen

Erik R. Selmer

FRITT DIKTATUR

Vi gir og Farah Diba mottar. Iran og Ukebladet Hjemmet skal være lykkelig, det offisielle Iran som bomber beduiner i nord og skyter studenter på universitetet i Teheran med amerikanske våpen og norsk velsignelse. Da glittr det av prakt ved det iranske hoff, og selv om alle vet at Farah Diba er verdens best betalte

STUDENTSAMSKIPNADEN I OSLO	
er studentenes velferdsorganisasjon ved Universitetet og høgskolene i Oslo. Studentsamskipnadens virksomhet omfatter blant annet:	
Spisesteder	Utbyggingsavdeling
Universitetsbokhandlene	Studentbyen på Sogn
Universitetsforlaget	Boligformidling
Varehus	Studentenes Reisebyrå
Daginstitusjoner for barn	Helsetjenesten v/ Universitetet i Oslo
UNIVERSITETSENTRET, BLINDERN, OSLO 3	
TELEFON: 46 68 80	TELEGRAMADR.: «STUDENT»

oppbrudd

Utgitt av:
SOSIALISTISK
FOLKEPARTIS
STUDENTLAG
i Oslo

Redaktør: Lars Edgar Berg
Forretningsfører: Elisabeth Schrupf
Redaksjon: Roald Aune, Erik R. Selmer,
Arnt Erik Selliaas, Eystein Arntsen og
Bjørn Lindgren.
Redaksjonens adresse:
Box 115, Blindern.

Situasjonen

1967 ble det år da SF-stud gikk over fra å være et lite lag til et medlemsmessig stort lag. Foreløpig er aktiviteten i alt for stor grad konsentrert på en liten del av medlemsstokken, men der er det vår fremste oppgave i dette semestret å trekke hele medlemstygnden inn i konkret politisk arbeid. I den nåværende situasjonen er det viktigere å gjennomføre de organisasjonsmessige, strukturelle forandringene i laget som er nødvendig for å aktivisere medlemsmassen, enn å verve nye medlemmer. Klarer vi ikke dette tilfredsstillende, så betyr det at vi ikke klarer å gjøre det økende medlemstall til en politisk og organisatorisk styrkelse av laget, vi ville komme inn i en periode av organisatorisk elefantsyke og siden stagnere.

Selv om altså et lags politiske styrke ikke måles direkte av medlemstallet, men av initiativ og aktivitet, så er det på sin plass å slå fast at SF-stud nå definitivt er et større lag enn A-stud. I en tid hvor både Sos-stud. og SF-stud. har vært preget av nytenkning og stor fremgang på det ideologiske området, hvilket har gitt seg praktiske utslag som fremgang i organisasjonsarbeidet, så har A-stud stagnert både ideologisk og organisatorisk. Samarbeidet mellom SF-stud., Sos-stud. og A-stud. har sin basis i nominasjonen av en felles kandidat til Studentersamfundet og i arbeidet omkring studentdemokratiaksjonen. Dette samarbeidet er rettfærdiggjort ved at man ikke ønsket å skjære alle sosialdemokratene over en kam, og ved at A-stud. ble antatt å utgjøre en sterk venstre-opposisjon innenfor sosialdemokratiet. Den senere tids utvikling har imidlertid vist at A-stud ikke lenger ser det som sin primære oppgave å holde en front mot høyrefløyen i Arbeiderpartiet. Laget har tvert imot trukket seg forsvarlig innenfor sosialdemokratiets murer, hvorfra de nå slåss mer mot venstre enn mot høyre. På flere helt sentrale spørsmål har A-stud nå åpenbart latt seg favne av den helt store koalisjonen mellom Haakon Lie og Sjur Lindebrække, eksempelvis distriktspolitikken, markedsspørsmålet og delvis forsvarspolitikken.

I tiden som kommer er det nødvendig at saker og ting avklares en del bedre enn i dag. Vi kommer til å få strid om Norges forhold til NATO. Hvor står A-stud. i det bildet? Vi har sett opprettet et byrå som pretenderer å være intet mindre enn «Vietnambevegelsen i Norge». Dette stalinistiske «koordineringsorgan» er dannet av høyrefløyen i sosialdemokratiet, og støttet av borgerlige liberalere har det som hovedoppgave å dempe reaksjonene på USA's krigføring slik at man unngår helt å ødelegge det tradisjonelt utmerkede forhold til vår alliansefader. På et møte i Sos-stud. der man behandlet innbydelsen til dette byrås stiftelse, var det et flertall av A-studere som stemte for å unnlate å si ja takk. Vi håper at også resten av A-stud. kan ta like klart avstand fra dette forsøk på å føre vietnambevegelsen inn i ufarlige former. Sandbergkomiteens innstilling om forandring av skattesystemet er et typisk nykapitalistisk reformsprosjekt som tar sikte på å frita næringslivet i enda større grad fra beskatning. Det er den stadig skjerpede internasjonale konkurranse mellom storkonsernene som har bevirket at nettopp denne moms-reformen går som en bølge over Europa for tiden. Ut av den samme grunnleggende problematikk har det tidligere kommet en for studentene enda viktigere innstilling — Ottosen-komiteens. Monopolkapitalens sløsende konkurranse tillater ikke staten å få disponere de midler det trengs for å la studentene studere fritt med god undervisning og under gode sosiale forhold. Men næringslivet trenger i stadig økende grad en del av de fagfolkene som utdannes ved høyskolene og universitetene. Det som da gjøres, er å slå to fluer i ett smekk, man satser på fagindustri. Ottosen-komiteens innstilling er et program for en slik industrialisering av våre læresteder og A-stud.s stilling til den kan etter min mening ikke bli annet enn et være eller ikke være for samarbeidet på studentdemokrati-fronten.

leb

Han abonnerer på

Folkets Hus VI, Oslo - Postgiro 16 370

KONTAKT

NORGES ENESTE EKSKLUSIVE ANNONSEBLAD
Januarnr. er i salg
Pris kr. 2,50 pluss porto 1,20

Innhold: Redaksjonelt — Lesernes hjørne — Bekjentskapsannonser — Forretningsannonser

Skriv til:

«SIX» BLADSALG

Postboks 6550, Oslo 5
Butikk: Gruners gt. 5 - Tlf. 37 45 34

DEMONSTRASJON

Dagbladet, 9. jan. 1968:

Demonstrasjonen var ulovlig

Høyesterett omgjør dom i byretten

Høyesterett har med tre mot to stemmer opphevet Oslo byretts dom med frifinnelse for tre av sju personer som i fjor høst deltok i en stille demonstrasjon utenfor Hotell Continental mot en delegasjon fra Sør-Vietnam.

De tre var tiltalt for overtredelse av politivedtektenes paragraf 2, annet ledd, som bestemmer at «togmarsj, musikk, fanebæring, friluftsmøter og liknende bare må finne sted etter at politiets tillatelse er innhentet.» Høyesterett fant at byretten hadde lagt uriktig lovsanvendelse til grunn for frifinnelsen.

De kommer og siger «Demonstrationen er forbi»

Kan det virkelig være riktig?

De kommer og siger «Arbejdet genoptages»

Du har ellers hørt noget helt andet

De kommer og siger «Passér gaden»

Men skal man nu også det?

Det sker så tit de tager fejl

De er jo også mennesker

Det sker at de ikke forstår et suk

Man har hørt om tilfælde hvor det ligefrem var de forkerte de beskyttede

Det er ligefrem deres pligt at være lidt tungnemme og lidt nærsynede

Hvad ville der ikke også ske hvis en knippel begyndte at tænke?

Du tænker for dem

På en måde forsvarer du deres menneskelighed ved at blive stående

I virkeligheden er det dem der tropser dine ordrer

Hvis der er de riktige afgøres ikke af filosofien, for sent af historien og aldrig af radioavisen

Det afgøres på gaden

Det er en sag mellem dig og dem

Hvornår storpolitik nedfald og sværindustri begynder at veje tungere end politivedtøgtens afgør du

Helt alene

De er afskåret fra at vælge

Hvor de står står Rom

Ders styrke bgynder på et vilkårligt punkt i et hus med telefoner

Hvor din begynder begynder håpet

IVAN MAIAKOVSKI

Rudi Dutsche og SDS

Må revolusjonen finne sitt grunnlag i arbeiderklassen, eller er arbeiderne i vårt samfunn for godt integrert, for veltilpasset? Gir Marx' termer mening brukt på vårt samfunn, eller står vi overfor en helt ny situasjon som krever en vidtrekkende modifikasjon?

Det er ikke bare borgerskapet Rudi Dutsche og SDS (Socialistische Deutsche Studentenbund) forarger, forargelsen strekker seg langt inn i arbeiderklassen. Om den 27-årige sosiologistudenten, Rudi Dutsche, leder for SDS, alltid har rett i sin analyse av samfunnet er tvilsomt, men han har greid å få offentlighe- tets søkelys rettet mot seg og venstresosialistene i vesttysk studentpolitikk. I tysk presse kalles han i dag alt fra «ideologischer Wunderprediger» til «Chefrevoluzzer mit Menschenverächter Komplex». Han er imidlertid først og fremst den ubestridte leder for en gruppe sosialistiske aktivister, og den som innen SDS har kommet med de mest omstridte teorier om det vest-tyske samfunn. Dutschkes fremste mål er å bevisstgjøre og selvstendiggjøre folket, men på den annen side gjør han lite eller intet for at hans til dels meget vanskelige fagterminologi skal bli forstått av andre enn innvidde.

I hovedtrekk ser Dutsche det kapitalistiske samfunn slik: «De herskende manipulerer massen, som derved ikke kan utfolde seg fritt. Arbeiderne er integrert i det kapitalistiske system, og er derfor ute av stand til å skape revolusjon; revolusjonen har en basis; studentmassen. Studenten er enda ikke integrert på grunn av sin unge alder og er heller ikke noen ekte del av produksjonsprosessen. De er privilegerte i så måte og kan utfolde kritisk fornuft (Kritische Rationalität). De kan gjennomskue manipulasjonen og erkjenne represjonen (undertrykkelse av menneskelig utfoldelsesmulighet), og formidle denne erkjennelse til andre.» En slik stadig tiltakende bevisstgjørelse er for Dutsche begynnelsen til en revolusjonær prosess som en dag vil føre til befrielse.

Det er ved det formidrende arbeid de store problemene oppstår. Dutsche mener det er galt å skape en politikk, for å si folket hva som er galt, er bare en reproduksjon av elite-teorien.

SDS, som den mest bevisste del av studentmassen, skal ifølge ham bare angi målene, men dette er mål som ikke kan nås uten en revolusjon eller revolusjonær prosess som forandrer samfunnsstrukturen. Som student skal man forsere prosessen for menneskenes selvbeFrielse fra ubegriperlige makter, men ikke gjøre dem til objekter for andre samfunnsmakter. Dutsche vil klargjøre. Skulle han gi svaret ville han integrere seg i et manipulasjonssystem.

Et umiddelbart spørsmål som reiser seg her blir, er ikke selve klargjørelsen også en del av manipulasjonen, og blir ikke den ytterste konsekvens av en slik teori at man er fullstendig handlingslammet med all sin bevisst-

het? Dutsche gir ikke noe klart svar på dette spørsmålet, og mangel på konsekvens på dette punktet kan lett gi hans teori preget av spissfindig teoretisering som ikke har noen praktisk betydning. Faktum er imidlertid at verken Dutsche eller hans meningsfeller på noen som helst måte

Av Eystein Arntsen

føler seg handlingslammet. Med Dutsche i spissen har SDS med tilfang fra til dels store studentmasser gjennomført den ene demonstrasjonen etter den andre med stadig økende effektivitet. Folkets bevisstgjøring gjennom disse aksjonene, som for det meste bare skaper irritasjon også hos arbeiderne, har imidlertid gått uhyre langsomt, selv om deler av maktapparatet har tatt dem alvorlig nok.

Selv om Dutsche benytter seg av det marxistiske analyseapparatet, tillater han seg å korrigere Marx på et par punkter.

De politiske partiene av i dag har etter Dutschkes mening frembrakt en nesten fullkommen fremmedgjørelse mellom lederskap og massen, noe som fører til avpolitisering, en viktig og nødvendig forutsetning for avdemokratiseringen. Den nye revolusjonære klasse, som er Dutschkes visjon, skal bestå av ungdom; studenter og arbeidere, fordi disse er de første som kommer i konflikt med det herskende samfunn og fordi de er de minst integrerte. Her har SDS ført en meget effektiv aktivitet etter

DAGBLADET melder
6. januar 1968:

OM NATO

— Regjeringens melding om NATO-samarbeidet vil foreligge på vårparten, muligens allerede i februar, sier ekspedisjonssjef Tim Greve i UD til Dagbladet. Meldingen blir et ganske omfattende dokument, og det er derfor vanskelig på det nåværende tidspunkt å si noe avgjort om når den kan foreligge.

— Forslaget om ny langtidsplan for Forsvaret vil foreligge i januar —februar, ifølge forsvarsministerens nyttårs-intervju. Her er det vel en viss sammenheng?

— Det stemmer. Det er derfor trolig at Stortinget vil behandle NATO-meldingen før langtidsplanen, evt. i sammenheng med den, sier Greve, som tilføyer at Stortinget selv avgjør behandlingsmåten.

***

OPPBRUDD kommenterer:

— De «demokratiske» institusjonene er i full gang med å legge forholdene til rette slik at «folket i valg» fritt kan bestemme at Norge fortsatt skal være medlem av NATO etter 1969.

— La oss ta Dagblad-meldingen som et stormvarsel!

tankegangen at en stadig kritikk av det bestående skolesystem vil føre til en bevissthet hos skoleelevene som senere vil gi seg utslag i en samfunnsmessig kritikk.

SDS' forhenværende formann, Reiche, stilte SDS oppgaven å finne en ny revolusjonsmodell. Dutsche fant en stringent formulering av politisk praksis og i dag leder han SDS fremover med ordene: «Vi er fremdeles i en avmektig situasjon. Den kan imidlertid gjennombrytes ved å bryte de etablerte spillereglene som allikevel ikke er de eneste. Uten provokasjon blir vi overhodet ikke tatt alvorlig.» Dutsche er ingen slavisk marxist, men hans verdensoppfatning er dialektisk og han forener teori og praksis.

EINAR HAUGEN

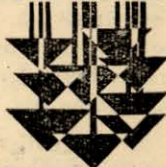
NORSK-ENGELSK ORDBOK

60 000 OPPSLAGSORD
fra bokmål/nynorsk
til moderne
engelsk/amerikansk

500 sider, innbundet
Kr. 58,—

UNIVERSITETS
BOKHANDELEN
Blindern • Sentrum

Leif Johansen

U-landsproblemet - kan det løses?

Med sikker sans for økonomiske realiteter og «nødvendigheter» analyseres forholdet rike/fattige land.

ELAN
BOKENE kr.5.-

Foran UNCTAD-konferansen

Charter of Algier

Representantene for utviklingsland, samlet ved Ministermøtet for Gruppen av de 77 i Algerie i oktober 1967, samlet av felles aspirasjoner og identitet i økonomiske interesser og fast besluttet til å følge sine felles anstrengelser mot økonomisk og sosial utvikling, fred og velstand.

Har tatt et tilbakeblikk i det internasjonale samfunns arbeid for økonomisk framgang siden antagelsen av fellesdeklarasjonen til de 77 utviklingsland ved avslutningen av UNCTAD I i 1964.

Har besluttet å holde fram etter den felles handlingskurs som blei formet ved den Afrikanske Algerie-deklarasjon, Bangkok-deklarasjonen for asiatiske land og Tequendama-avtalen for landene i Latin-Amerika.

De anser det som sin plikt å henvende det internasjonale samfunns oppmerksomhet på de følgende fakta:

I

Mer enn en milliard mennesker i utviklingsland får stadig forverrete levevilkår som et resultat av de rådende internasjonale økonomiske forhold.

Utviklingslandas økonomiske vekstrate har stadig minsket, og ulikheten mellom dem og overflodssamfunnene øker;

Mens industrilandas årlig øker per capita inntekten med omtrent 60 dollars, beløper den gjennomsnittlige økning av per capita inntekten i utviklingsland seg til mindre enn 2 dollars årlig;

Utviklingslandas andel av den totale verdenseksport sank fra 27 prosent i 1953 til bare 19,3 prosent i 1966. I første halvdel av 1960-åra økte den totale verdenseksport med et årlig gjennomsnitt på 7,8 prosent og utviklingslandas, oljeeksport unnatt, med en gjennomsnittsrate på bare 4 prosent. Mens verdien på eksportvarer fra industriland i perioden 1953—54 til 1965—66 økte med 65 milliarder dollars, og fra sosialistland med 10 milliarder dollars, beløp økninga fra utviklingsland seg til bare 3 milliarder dollars;

Kjøpekraften av eksport fra utviklingsland har stadig sunket. I midten av 1960-åra var utviklingsland i stand til å kjøpe, for et gitt volum av sin tradisjonelle eksport, en tiendedel mindre importvarer enn ved begynnelsen av denne perioden. Tapet i kjøpekraft beløp seg årlig til omtrent 2,5 milliarder dollars, som representerer nesten halvparten av strømmen av ekstern offentlig finansiell hjelp til utviklingsland;

Dette har forverret utviklingslandas problemer med økt gjeld. Den eksterne offentlige gjeld har alene økt fra 10 milliarder dollars i 1955 til 40 milliarder i 1966. Mens renter og avdrag på lån var gjennomsnittlig en halv milliard dollars i midten av 1950-åra har de i dag allerede steget til 4 milliarder dollars og kan komme

til å motsvare den fullstendige overføring av hjelp ved slutten av dette ti-året, om de nåværende tendenser fortsetter. De utgjør allerede hele beløpet av støtte og støttelignende tiltak;

Skjønt moderne teknologi tilbyr utviklingsland store muligheter til raskere vekst i den økonomiske utvikling, går dens fordeler dem stort sett hus forbi på grunn av dens intensivt ekspertise- og kapitalkrevende natur. Den tiltrekker seg til og med den begrensede ekspertise som blir utdannet i utviklingsland;

Den faktiske stagnasjon i matproduksjon i utviklingsland, i kontrast til den økende befolkning, har forverret de kroniske forhold av under- og feilernæring og kombinert med nedringa av produksjons- og handelsmonster ved kunstige midler, truer den med å gi rom for en alvorlig krise.

II

Bekymringen over disse økonomiske og sosiale tendenser, og utviklingslandas felles anstrengelser for å rette på dem, har progressivt ledet det internasjonale samfunn til å sette i gang en serie initiativ som kulminerte i den avsluttende lov vedtatt i 1964 av UNCTAD I. Løftene som blei framhevet i denne loven er imidlertid ikke blitt realisert. Fakta er, til tross for det som er slått fast ved den avsluttende lov til UNCTAD I:

- ingen ny handelsavtale om primærprodukter av interesse for utviklingsland har blitt inngått;
- stillstanden har ikke blitt observert av industriland og de har økt graden av proteksjonisme på mange av de jordbruksprodukter som utviklingsland er mer effektive produsenter av;
- mens gjennomsnittsprisene for primærprodukter eksportert fra utviklingsland har sunket med 7 prosent siden 1958, har de for primærprodukter eksportert fra industriland økt med 10 prosent i samme periode;
- tyngende toll fortsetter å bli reist på produkter av eksportinteresse for utviklingsland;
- den raskt økende forbedring av syntetiske erstatninger i utviklede land har resultert i innskrunpde markeder og fallende priser for konkurrerende naturprodukter produsert av utviklingsland!
- utilstrekkelig framgang har blitt gjort av de utviklede land i å rive ned importtariffer på tropiske produkter;
- liten eller ingen framgang er blitt gjort med hensyn til nedskjæringer av kvoterestriksjoner som spesielt er anvendt på industriprodukter importert fra utviklingsland. Heller ikke forbedret situasjonen seg for enkelte produkter fra den tempererte sone. Disse varers adgang til utviklede land er regjert av restriktive mål og midler anvendt av industriland;
- den implisitte diskriminering i tollpolitikken mot utviklingsland har blitt mer intens som et resultat av den økonomiske integrasjonsprosess blant enkelte utviklede land og også som en konsekvens av forhandlingene i Kennedy-runden;
- den store ulikhet mellom salgs-

prisene på varer innført av sosialistiske land fra utviklingsland, og importprisene på de samme varer, skaper ufordelaktige forhold for økning i konsum og import av varer fra utviklingsland; — til tross for enstemmigheten om et mål på 1 prosent av nasjonalproduktet som finansiell hjelp til utviklingsland, har de faktiske betalingene stagnert i absolutte mål, og sunket i forhold til industrilandas bruttonasjonalprodukt. Mens strømmen av utviklingshjelp beløp seg til 0,87 prosent av bruttonasjonalproduktet i 1961, har den i 1966 sunket til 0,62 prosent;

- med et par unntak har betingelsene og forholdene for den finansielle hjelp blitt stadig vanskeligere. Andelen av de direkte overføringene er synkende, rentene er stigende, tilbakebetalingsperiodene blir kortere og låna blir mer og mer bundet;
- diskriminerende praksis og anordninger på shipping-området, økende fraktrater, alt bidrar til vansker med betalingsbalansen og hindrer utviklingsland i sine forsøk på fremme av eksporten.

III

Det internasjonale samfunn har en forpliktelse til å avskaffe disse ufordelaktige tendenser, til å skape betingelser hvor alle nasjoner kan nyte økonomisk og sosial velvære, og ha midlene til å utvikle sine respektive ressurser slik at de kan være i stand til å la sin befolkning føre et liv fritt fra frykt og mangler.

I en verden med økende gjensidig avhengighet er fred, framgang og frihet felles og udelelig. Følgelig vil utviklingslandas framgang også gagne de utviklede land.

Utviklingsland vil gjenta at det primære ansvar for framgang ligger på dem sjøl. De er fast besluttet på å hjelpe til med hverandres framgang.

Imidlertid er en full mobilisering og en mer effektiv utnyttelse av de hjemlige ressurser i utviklingsland bare mulig i samband med en felles og effektiv internasjonal aksjon.

Tradisjonelle tilnærminger, isolerte tiltak og begrensede konsesjoner er ikke nok. Problemets alvor krever en viktig tilpasning av en global strategi for utvikling, krever konvergerende tiltak både fra utviklede og utviklende lands side.

Opprettelsen av UNCTAD og den dialog som der har funnet sted, innebærer et steg mot en ny og dynamisk handels- og utviklingspolitikk. Det som nå trengs, er skrittet fra debatt til praktisk handling.

Utviklingsland venter at UNCTAD II vil konsentrere seg på felles anstrengelser for en akselerasjon i økonomisk og sosial utvikling. Avtalen som nylig kom i stand på grunnlag av de grunnleggende spørsmål som skal bli behandlet, reflekterer den generelle følelse med hensyn til dette.

VIETNAM OG DE KOMMENDE KRIGER

Av JAN MYRDAL

De fleste av oss er opprørte over de forbrytelser som de Forente Staters regjering, med sin president i spissen, utfører mot Vietnams folk. Den kjemiske krigføringen, terroren mot sivilbefolkningen, de væpnede angrep uten krigserklæring, behandlingen av krigsfanger; alt dette er opprørende; alt dette er også forbrytelser av det slag for hvilke Det Tredje Rikets herrer ble hengt. De fleste medborgere i de Forente Stater innser ikke dette. Dels fordi forbrytelsene utoves mot et asiatiske, farget folk, dels — og fremfor alt — fordi disse gjerninger sies å inngå i et større mønster. En stor del av de Forente Staters borgere er overbevist om at det store målet, å bekjempe «kommunismen», rettfærdiggjør anvendelsen av hvilket som helst middel.

Det ville vært naivt å tilkjenne moralen og den såkalte internasjonale retten noen selvstendig eksistens. Tvert om må man innse at det som skjer i Vietnam bare er en begynnelse. Vi går mot en periode av tiltagende barbarisering. Og det blir de høyt utviklede, kapitalistiske industrinasjonene som kommer til å drive fram denne tiltagende brutaliseringen. Den opprørthet som vi opplever, den solidaritet vi kjenner med Vietnams folk, blir således virkningsløs og meningsløs hvis vi ikke makter å sette denne brutaliseringen inn i sin historiske sammenheng. Hva verre er: En opprørthet som bare er av moralsk karakter og bare henviser til folkeretten, blir skadelig for Vietnams folk og farlig for oss selv, da den hindrer oss i å se klart — dermed hindrer den oss i å gå til effektive motangrep.

Mange mener nok at overskriften VIETNAM OG DE KOMMENDE KRIGER er vanskelig å gi noen mening; det finnes sikkert også personer som hevder at man, når man snakker om det lidende og kjempende vietnamesiske folk, ikke skal ta opp spørsmål som ikke deles av en enig opinion. Men det store spørsmål som må besvares når man snakker om Vietnam, er om denne, de Forente Staters krig, er en isolert krig; en som kan løses bare partene viser «god vilje» — eller om den går inn i et større mønster; om denne krig bare er innledningen til mange kommende kriger.

Det finnes en offisiell oppfatning i de Forente Stater som sier at denne krigen er «Den Frie Verdens» forsvar mot en kommunistisk konspirasjon. Hvis bare kommunistene opphørte med sin virksomhet så ville den store freden inntre. Parallelt med denne oppfatning løper dominoteorien. Hvis Vietnam blir «rødt», så blir Thailand «rødt», så blir . . . etc. Hvis derimot Vietnam «beskyttes», så «sikres» de andre landene. Det finnes også en allmenn overteori som sier at hvis de Forente Stater kan demonstrere at sosiale og nasjonale frigjøringsbevegelser kan slås ned med militære middel, så får verden fred og ro.

I Sverige og andre lignende land støter man på oppfatningen at hvis bare «stormaktene kom overens» så skulle vi oppnå stabilitet.

Den grunnleggende feilen ved disse oppfatningene er at de ser historiske og sosiale begivenheter, ikke som historiske og sosiale, men som konspirative. Men historien er ikke konspirasjon, og like lite som revolusjonene og de sosiale omveltningene startet i 1917 (eller ved Marx' fødsel i 1818), like lite kan de «stenges av» i 1968. Selv om det skulle lykkes de Forente Stater å utsette Kina på en natt, ville de sosiale omveltningene fortsette. Og selv om all verdens organiserte kommunister og sosialister forente seg om en stor resolusjon som sa at nå, fra denne dato, har revolusjonene opphørt, selv da ville revolusjonene fortsette. Den eneste konsekvensen av en slik beslutning ville være at visse individer her og der gikk over fra en leir til en annen, at ordene «kommunist» og «sosialist» kom til å bety det samme som «liberal».

FAls spanske mus

hvite, gis bort til progressive krefter og selges etter kapitalistisk behov.

«Bill. mrk. spanske»